

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6. korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Mit kell tudni a csendőrnek a bűnvádi perrendtartásból?

Írta: dr. Kármán Elemér erzsébetfalvai kir. járásbíró.

(Folytatás).

6. Az előzetes letartóztatás.

A nagykúti gyilkosság esetében folytatott nyomozás eredményével járt és a csendőrség a következő gyanúokokat derítette ki:

K. Ferencz, az elhalt, a gyilkosság estéjén a városból jött haza és nagyobb összegű pénzt hozott magával, amelyet a takarékpénztárban vett fel; felesége, K. Zsuzsanna, alig hogy haza érkezett, elküldte a kocsmába, hogy hozzon egy félliter bort, holott utóbb kiderült, hogy otthon volt a háznál is elég bor. Vele volt hét éves Gábor nevű fia is. Ez a kis fiú előadta, hogy ő az apjával ment a kocsmába és mikor a kocsmából kijöttek, egy ember ugrott az apjához és egy nagy bottal úgy fejbeütötte, hogy az összeesett. A gyermek ismerőst vélt látni a tettesben és megnevezte L. Józsefet, amint a gyerek mondta, «Józi bácsi». Ez az L. József lopás miatt többször büntetett előéletű egyén volt, foglalkozására nézve cipész, aki abban a hirben állott, hogy K. Ferencz feleségével szerelmi viszonyt folytatott, amit ő maga nem is tagadott. A gyilkosság elkövetését tagadta és csak annyit ismert be, hogy őt az asszony többször hujtogatta arra, hogy a férjét tegye el láb alól, mert neki az öreges félkegyelmű ember terhére van, de ő erre nem volt hajlandó. K. Ferenczné tagadta, hogy ő L. Józsefet felbujtotta volna, azonban azt állította, hogy L. József folyton emlegette azt, hogy jó volna láb alól eltenni az öregét. Kinyomozta még a csendőrör, hogy abból a 600 koronából, amelyet az elhalt a takarékpénztárból magával hozott, csupán 400 van meg és házkutatást tartván L. József lakásán, ott 200 koronát talált, amelynek holszerzését L. József nem tudta beigazolni. Azt állította, hogy azt sógora küldte neki Amerikából, azonban a postánál beigazolódott, hogy hat hónappal azelőtt kapott L. József Amerikában élő rokonától 100 koronát és alig volt hihető, hogy a rendes foglalkozással nem bíró ember ahhoz azóta hozzá nem nyúlt volna. Így alapos volt a gyanu, hogy a pénzt L. József K. Ferencznétől kapta a gyilkosság béréért. Fontos gyanúk voltak még az, hogy a helyszínén talált

lábnyom lemeretvén és L. József lábnyomával összehasonlítatván, egyezőnek találtatott és hogy a helyszínén talált bot több tanu által L. József botjának ismeretett fel.

Az első négy nap ennyi eredmény, valóban dicséretre méltó volt a járőrmeister részéről. Mi azonban csendőrörnek a közvetlen legelső teendője?

A bizonyítékok, mint láttuk, nagyjában biztosítva vannak: a helyszín, a hullabonczolás, a bűnjeles bot, a lábnyom és a tanuvallomások. Azonban a legfontosabb maguknak a terhelteknek a biztosítása a további eljárás részére. Ez másképen nem történhetik meg, mint ha a terhelteket a csendőrör elfogja, hogy azután a bíróságnak átadja.

A jelen esetben a terheltek tagadásban lévén és közvetett bizonyítékok forogván fenn, a dolgot mindenesetre jól meg kell gondolni. Mert ha ők mégis ártatlanok, a lehető legnagyobb igazságtalanság történik: ellenkező esethen, ha hűnösök és a járőr őket szabadlábban hagyja, nagyon valószínű, hogy a tanuvallomásokra befolyással lehetnek és különösen, hogy az anya le fogja beszélni kis fiát arról, hogy a szeretője ellen tegyen vallomást. Olyan helyzet ez, ahol minden perc késedelme veszélyt jelent.

Ez nagyon gyakori eset és ha a csendőrörnek ilyenkor akármilyen kételye van, a legjobb, amit tanácsolhatok az, hogy kérjen utbaigazítást a kir. ügyészségnél, vagy ha ez közelebb van, a legközelebbi járásbírósnál. Jól tudjuk ugyanis, hogy a csendőrség csupán elfogja az illető egyént és az előzetes letartóztatás elrendelése már a vizsgálóbíró dolga. Így rendelkezik a B. P. 143. §-ának első bekezdése. Az elfogásnak tehát lehetőleg olyannak kell lenni, hogy arra az előzetes letartóztatás elrendeltesék, ebből következik, hogy a csendőrör csak oly egyéneket fogjon el, akikre nézve előrelátható, hogy az előzetes letartóztatás azután a bíróság által el fog rendeltetni.

Az elfogás tehát tulajdonképpen nem egyéb, mint hogy a csendőrség biztonságba helyez olyan egyént, aki majd előzetes letartóztatásba fog kerülni. A csendőr ez esetben is a bíróság számára fogja el az egyént és az a körülmény, hogy az előzetes letartóztatás utóbb reudeltetik el, csak a dolgok természetéből következik, amennyiben minden csendőri nyomozásnál nem lehet ott egy

Első magyar vill. erőre
borend. hangszer-gyár
honvédség, valamint a m. kir. oszondőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az
Ooskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

osaszári és királyi udvari szállító,
a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
akadémia házi hangszerkészítője, az

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöztetnek. Argyazék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

vizsgálóbíró, aki az előzetes letartóztatást nyomban elrendelje.

Melyek már most azok az esetek amidőn a bűnvádi perrendtartás szerint előzetes letartóztatásnak van helye? Erről a B. P. 141. §-a szól, amelyet minden csendőrnek szószerint tudnia kell. Ez a 141. §. így szól:

Előzetes letartóztatás rendelhető el:

1. tettenkapás esetén, ha a tettenkapott kiléte azonnal meg nem állapítható;

2. ha a terhelt megszökött vagy azzal a czéllal, hogy magát a bűnvádi eljárás elől elvonja, elrejtőzött és utóbb a hatóságnál önként nem jelentkezett, továbbá ha bizonyíték forog fenn arra nézve, hogy a terhelt a szökésre előkészületeket tett; végre ha megszökésétől azért, mert állandó tartózkodási helye vagy rendes keresetforrása nincs, vagy mert ismeretlen és magát igazolni nem tudja, vagy az alkalmazandó büntetésnek előrelátható nagyságánál fogva alaposan lehet tartani;

3. ha bizonyíték forog fenn arra nézve, hogy a terhelt valamely tettestársat, részest, orgazdát, bűnpártolót, vagy tanut hamis vallomás tételére vagy a vallomás megtagadására, illetőleg szakértőt hamis véleményadásra bírni, vagy a bűncselekmény nyomait megsemmisíteni, megváltoztatni vagy elrejtetni törekedett vagy törekszik;

4. ha a terhelt nem magyar honos és alaposan tartani kell attól, hogy szabadlábban hagyása esetében a batóság újabb idezésére nem fog megjelenni.

5. ha a terhelt az ellene indított eljárás alatt újabb büntetést vagy vétségeket követett el, vagy ha bizonyíték forog fenn arra, hogy a terhelt a megkísérlett büntetést vagy vétség végrehajtásával vagy azzal fenyegetőzött, hogy újabb büntetést vagy vétséget fog elkövetni.

(Folyt. kov.)

A schweizi tartományi vadásztestület (Landjägercorps).

Ismerteti: R. L.

Bajtársiasság és fegyelem ápolása. (Vége.)

A bajtársiasság és együvértartozás ápolására elsősorban a rokkantak pénztára szolgál. Célja a tagoknak vagy azok hozzátartozóinak adott esetekben nyugdíjat vagy segílyt kiutalni. A pénztárnak valamennyi tiszt és az összes legénység kötelező tagja. Az állam bizonyos szubvenzióval járul ehhez a pénztárhoz (ezidőszerint Bernben 17,000 frankot fizet évente). Minden egyes tag fizet belépési díj czimén 5%-ot az évi fizetéséből és ugyancsak évenként fizetésének 5%-át tagsági díj czimén. A pénztárt illetik még továbbá a tagokra rótt pénzbürságok (1908-ban 20,000 frank) és az elhasznált ruha eladásából befolyt összegek is.

A pénztárt a csendőrség tagjai vezetik; felügyeli a parancsnok útján a rendőrigazgatóság.

A csendőrök tagjai a lövészegyesületeknek is, amelyeknek minden védköteles schweizi állampolgár tagja; ezáltal nemcsak a bajtársiasság, hanem az együvértartozás szelleme is bathatósan ápolatik. Az egyesületeket az állam támogatja.

A fegyelemkezelés felette szigorú. Úgy a tisztek, mint az altisztek és csendőrök aktív (tényleges) és passzív (szenvedőleges) választójoggal bírnak és ezt szabadon gyakorolhatják.

A legénység csakis a parancsnok engedélyével léphet valamely egyletbe. Oly egyletekbe, amelyeknek szabályai a szolgálat mikénti teljesítését befolyásolni látszanak, minden körülmények között tilos a belépés. Politikai egyletekbe — kivéve az előbb említett esetet — a belépés meg van engedve.

A sajtóban nem szabad résztvenni.

A vendéglők és kávéházak látogatása a minimumra van redukálva. Tilos az oly egyénnel való érintkezés, akik polgári jogaitól megfosztattak, vagy akik tisztességtelen életmód miatt a véderőből kizárattak, vagy rossz hírben állanak.

Tilos a legénységnek vadászni és halászni.

Katonai alkalmazás.

A csendőrség táborig csendőrszolgálatot teljesít. Ily alkalommal a csendőr napi öt frank pótlékot kap. Háboru esetén a csendőrség a honvédséghez osztatik be. Egyéb katonai kötelezettségektől mentes.

Összesítés.

Adott viszonyok és körülményekhez képest a schweizi csendőrség szervezete szerencsésnek jelezhető.

Kitünően bevált az antropometriai hivatal és a nyomozólevél szerkesztő hivatala s a szövetaégi tanács azon van, hogy ezen hivatalok szaporíttassanak.

Ugyancsak igen jó a berni «tartalék» intézménye is mivel arra való tekintettel, hogy a legénység zöme egyenként van elhelyezve, a beálló fogyaték ily módon a tartalékból könnyen pótolható.

A detektívek kizárólag bűnügyi szolgálatot teljesítenek. Különösen a helyszínelésben és a tényálladék felvételben lesznek kioktatva s e célból az összes rendelkezésre álló modern eszközökkel (fényképező készülék stb.) ellátva. Nagyobb bűnügyekben azzal az utasítással küldetnek a helyszínére, hogy a vizsgálóbíró támogatassák. Egyébként az anthropometriai és felderítő hivatalban és a rendőri közlöny szerkesztőségénél alkalmaztatnak. A szakaszokba való beosztás (mely nálunk a járásoknak felel meg) helyes és praktikus.

Nem mondbató ez a csendőröknek egyenként a községekben való beosztásáról. Igaz, hogy Schweiz minden tekintetben igen magasán kultivált ország, és lehetséges, hogy ott az egyes beosztás be is válíék. Mindenesetre előnyösebb lenne az örsrendszer. Mert ha nem is történik sok bűneset, ez nem a széttagozódás-

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőtszer gyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-kúrt 50.

legjuttányosabban leszerelhetők összes betegápolási tárgyak, kőtszerék, fecsken. ók, m. kir. szab. Polgár-féle sérvkötők, gummiharisnyák stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az ualetvezetőség, csak megadandó, mily tárgy szukéségetetik.

Ezen hirdetés
tekintés esetén
10% árkedvez-
mény a Csendőr-
Lapelolvasóknak.

Gál Sándor, járásörmszter és Józsa Antal, törzsörmszler felkészítése Szegeden.

nak, hanem inkább annak tulajdonítható, hogy a *schweizeri állampolgár feltétlenül törvénytisztelő*, aki amellet, hogy a törvényt betartja, féltékenyen ellenőrzi azt is, hogy az minden hivatalnok által pontosan betartassék.

Egyes csendőröknek detektívszolgálatban való alkalmazása az óriási idegenforgalomnak a folyamánya.

Nom valami tekintélytelő a csendőrségre, hogy fogházori, sőt kézbesítési funkciót is végez.

A kiegészítési rendszer, úgyszintén a felvételi feltételek (elegendő illeték, ellátás stb.) teljesen megfelelők arra, hogy a kiegészítés akadályba ne ütközzék. Az ujonczok intelligenciája oly magasfoku, hogy a hatónapi próbaidő teljesen elegendőnek bizonyult.

A fegyelem a hadseregnél divó szabályok alapján kezelotik. Szabadságvesztés csak a legritkább esetekben szabatik ki; annál több a pénzbürség. Ez sem egészen szerencsés dolog, mert a bürség a rokkantak pénztárát illeti meg s azt a szinezetet adja, mintba minden körülmények között a pénztár gyarapításáról lenne elsősorban szó.

A portyázásnak büntetésből való kiszabata a szolgálatra hátrányos és hatástalan.

A fenyítés végrehajtásának felfüggesztése nincs kedvező hatással, mert fegyelemrontó s a fenyítés hatását is kártékonyan befolyásolja.

Igen jónak bizonyult a legénység fegyelmi úton való eltávolítása, mert ezáltal meg van adva a lehetőség,

hogy a testület érdekeire káros elemek minden hosszadalmas procezzus kikerülésével a testületből eltávolíthatotók.

Daczára a felsorolt hiányoknak, a testületben igen jó katonai szellem uralkodik. Igaz, hogy magánérinkezésnél jóval fesztelenebb és lazább az előljáró és alárendelt közötti érintkezési mód, de ez, úgy látszik, az ottani felfogásból ered s a hadseregnél is ugyanaz észlelhető. Az a szigoru társadalmi elkülönözöttség, mely a többi országok hadseregeiben a tiszt és legénység között megvan, ott hiányzik. Mint már omlittem az oktatási módszer elsőrendű.

Kitünően hevált a legénység továbbképzési rendszere s különösen a tisztakar tanfolyamai. Ez utóbbiak által eleje vétetik a tanulmányozásban beállható stagnálásnak s bizonyos mértékben versenyzésre is ösztökéli a hallgatókat, ami viszont a szolgálat előnyére válik.

Miután Bernben nincs nyugdíjazási rendszer, a rokkantsági pénztár ezt a hiányt van hivatva pótolni.

A berni csendőrségnél 36 db rendőrkutya — berni juhász kutya — van alkalmazva. Használhatóságukról eltérők ugyan a nézetek, általánosságban azonban — különösen üldözésnél — jól használhatók. Az is tagadhatatlan, hogy az egyedül portyázó csendőrnek igen hasznos társa a rendőr kutya.

Azok a csendőrök, akiknek portyázási körletébe havasok tartoznak, kitünő távcsövekkel (triaderekkel) vannak

HA KÖHÖG, HASZNALJON AZONNAL

HURUTPASZTILLÁT!!

mely a legmekcosabb köhögést is azonnal elmúlasztja. 1 doboz 50 fill.

3 doboz 1 K 20 f. Kapható mindenütt. Készítő Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrösön.

Reuma, csúg, köszvény, mindennemű megfázástól eredő fájdalmat párszori használat után megszüntet a Gerő-féle

MENTHOL REUMASZESZ

Ára 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készítő Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrösön.

ollátva. A tüveső az orvodászok kiküldetésénél, valamint szorosan felügyelve, a havasi terop átlökintésénél jár-
szik fontos szerepet.

Üldözés céljaira autómobil és motoros karókpárok
vannak kipróbálás alatt.

A fogolykíséret lényegesen meg van könnyítve a bizo-
nyos megfelelő vonatokhoz esotelt hirtöknekük által;
így a vonaton való kíséret olcsók.

Bern város rendőrsége.

Kiegészítő része a berni esendörtantálatnak. Szerve-
zete katonai. Jogi és köteleességek hasonlók a esendör-
ségével. Összes állomány: egy főbízt, egy tisztviselő,
egy járőrmeister, egy szállásmeister, három őrmeister,
kilencz altiszt és 50 rendőrkatoná. Egy rendőrkatonára
1003 bukók esik.

B) Genf esendőrsége.

A genfi közbiztonsági tántálatok legfelsőbb előjárója
az államtanács (conseil d'état), melynek igazságügyi
és rendőrségi osztálya vezet a közbiztonsági szolgálá-
tot a ellenőrzést gyakorol gazdaságkezelési és szolgálati
tőren.

A esendőrség, hivatalos és beosztása szerint, három
csoportba tagozódik:

1. a közbiztonsági detektív-tántálat a hírnügyi szolgálát
ellátására (corps de sureté);

2. a esendörtantálat (corps gendarmerie) és

3. a vidéki esendőrség (corps des gardes ruraux).

A közbiztonsági detektív-tántálat vezetője egy rendőr-
felügyelő. A tántálat szervezete esik részben katonai.
Feladata az összes büntetőeljárásokat kiderítés, üldözés,
nyomozás, az idogendörözés és a felderítő szolgálát.

Állomány: egy főnök, 14 altiszt és 35 detektív,
A detektívek több csoportra vannak beosztva; a csoport-
okat altisztek vezénylik. A csoportok ezek:

- egy csoport a hírnügyi nyomozást,
- " " az idogendörözésért,
- " " az anarchistarendörözésért és
- " " a felderítő szolgálátot látja el.

A szolgálát kizárólag polgári ruhában teljesítetik.

A detektív szolgálátba lépésekor három évi szolgálátra
kötelezi magát a ugyanekkor 200 frank óvadéket tesz le.

A próba szolgálát egy évig tart, mely idő alatt az
illető szellemi foglalkozás eseten a rendőrigazgatón állat
elhocsátható.

Az elvált három évi szolgálati idő elteltével a legény-
ség újból további szolgálátba szorozódik a ottól kezdő-
désleg példíjban részese. A kiképzés egy speciális
detektív-iskolában történik. Bejövési követelmény bizo-
nyos fokú iskolai előképzés.

A foglalkozás hasonló a esendörtantálatéhoz.

A vidéki esendőrség (gardes ruraux) egy része a
vidéki rendőrségnek. Feladata a helyi rendörözés kezelésé,
a vadászati, halászati, vám és egyetársági törvények

betartásának ellenőrzése a a közigazgatási és hírnügyi
hivatalok kindányainak kézbesítése.

A tántálat parancsnok egy hivatalnok. (Chef du corps
des gardes ruraux.) Mellé van rendelve három alfel-
ügyelő az ellenőrzés gyakorlásra eséljából, egy altiszt a
genfi tő és a lthon folyó vízi szabályainak ellenőrzésére
és két halőr (gardo-peche). Hetven vidéki esendör az
egyön községekben van elhelyezve.

A tántálat egyenruhát visel és katonailag van szervezve.

A szolgálati kötelezettség és a próbaidő azonban a
esendörtantálatéhoz; a foglalkozás ugyanek hasonló
elkek szerint történik. Különlegesen kiképzés nincs.

Csendörtantálat.

Katonailag van szervezve. Feladata a közbiztonsági
szolgálát ellátása, a törvényes rendelkezések végrehaj-
tásának ellenőrzése, büntetőeljárásokat előmozdítá-
sának megakadályozása a az előmozdított büntetőeljárások
kinyomozásánál a detektív-tántálat támogatása. A esendör-
ség végrehajtó közege a közigazgatási és hírnügyi háló-
száknak a ezenfelül foglalkozási teendőköt is teljesít.

Alá van rendelve a katonai osztályparancsnokkágnak,
amelynek katonai parancsait és megbízásait foglalkozási-
tani kötelez.

A tántálat a törzsből, négy járásból (arrondissement)
és bizonyos számú őrsből (Brigade) áll.

Parancsnok egy százados (esetleg őrnagy).

Halászköre: katonai parancsnoklás; szolgálatali irányítás;
foglalkozáskezelés; gazdaságkezelés; felszerelés, felfegy-
vezés; irodavezetés; felderítőszolgálát, nyomozószolgálát
irányítás; elszállásolás; végül az őrsök megszervezése.
A parancsnok alá rendelv törzse három hivatalos foglalkoz-
kozást; az egyik a parancsnoké, a másik az első had-
nagyé (főhadnagy), a harmadik a számvivőnégi iroda,
melynek élén egy hadnagy áll. A törzse állomány: a
parancsnok, egy főhadnagy, egy hadnagy, egy törzs-
altiszt (maréchal des logis chef), egy szállásmeister és
egy esendörből (Brigadier) áll.

A főhadnagy ellenőrzi a belső és külső szolgálát-
kezelést, szemléli az őrsöket és irányítja az oktatást.

A hadnagy vezetője a számvivő irodának; halászköre
kiterjed a szolgálátkezelés ellenőrzésére is a övék a fel-
szerelési öltözeti teendők is.

A segédtiszt (törzsaltiszt) vezet a irodát, kezeli a
raktárt és gondoskodik a vezetőtőnekről.

A szállásmeister (fourrier) és a maréchal des logis
végrehajtói a Genf városi közbiztonsági szolgálátok.
A brigadier a szállásmeister mellé van rendelve.

A genfi kanton négy járásra (arrondissement) van
osztva. Az első járás felölteli Genf város határát a a
parancsnok közvetlen irányítás alatt áll. A járás a tur-
talok (depol), a városnézőrség, az igazságügyi palota
ésrőgéből és bizonyos számú őrsből áll.

A tartalék (kőrőlbelül 30 fő) részben az újonczkő-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. : : Telefon 88-59.

BUTOR

A naborus országokból. — 1. Brussza, a törökök régi fővárosa, melyet most is az Azzsiába szoruló Törökország fővárosának emlegetnek. — 2—3. Brusszai mecsetek.

lából és részben a tartaléklegénységből áll, mely utóbbi mint mozgótartalék használtatik fel szükség esetén. A mozgótartalék parancsnoka a maréchal des logis.

A városbázorség hivatása az esetleg kitörő zavargásoknál fellépni; így *támasapaltja* az őrsöknek. Az őrség éjjel-nappal portyáztatja a város területét.

Az igazságügyi palota őrsége fogbázori és felügyelői szolgálatot teljesít. Genf város indobázán egy külön őrs van, mely vasutágyeleti szolgálatot végez.

A többi városi őrsök helyi szolgálatot teljesítenek és pedig mint őrszemek (éjjel-nappal) és mint mozgójárőrök éjjel. A 3–10 főből álló őrsöket-egy-egy brigadier parancsnokolja.

A többi három járás (arrondissement) bizonyos számú őrsből áll s Genfen kívül van elhelyezve. A járás parancsnoka egy-egy maréchal des logis. A székhelyén levő őrsnek is ő a parancsnoka. Ő irányítja az oktatást, a szolgálatot, ellenőrzi a fegyelmet és szemléli az alárendelt őrsöket.

A brigade parancsnoka ellenőrzi az alárendelt csendőrök szolgálatát, külszolgálatot teljesít s a kifogástalan szolgálatteljesítés, oktatás, fegyelem és felszerelés tekintetében felelős.

A genfi csendőrtestület szervezés tekintetében szoros egy gyalogsági század szervezésével.

Kiegészítés.

A genfi csendőrtestület oly schweizi polgárokból egészítődik ki, akik védkötelesek s legalább egy ujonctanfolyamot végeztek.

Felvételi feltételek:

védkötelezettség és 20–30 év közötti életkor;

legkisebb testmagasság 170 cm.;

schweizi állampolgárság;

megnyerő modor;

kifogástalan és csinos testalkat;

kifogástalan testi alkalmasság és

200 frank óvadék letétele.

Minden jelentkező vizsgának vettetik alá, amelyen az illető szellemi képességei bíraltatnak el. Ugyanakkor testi alkalmasságuk tekintetében az ujonczok katonavédenként felülvizsgáltatnak.

A jelentkező három évi szolgálatra kötelezi magát; ebből egy év a próbaidő, mely alatt az illető minden indoklás nélkül elbocsátható. Az ujoncz 5–7 hónapot az iskolában, a többi időt az őrsön tölti.

Aki három évi szolgálati kötelezettségének eleget tett, azt lehet, de nem kell további szolgálatra újból kötelezni.

Állomány.

Három tiszt (egy őrnagy, egy főhadnagy és egy hadnagy); három törzsaltiszt, 60 altiszt és 134 csendőr.

A népszerűségi és területi elhelyezési viszonylat az alábbi táblázatból vehető ki:

Testület	Legénységi létszám	A körlet		Egy csendőrre esik	
		területe □ km.-ben	lakosainak száma	□ km.	lakos
Csendőrség	197*			1 ⁴⁵ / ₁₀₀	679
Detektív-testület (corps de sureté)	50			5 ⁸⁶ / ₁₀₀	2651
Vidéki csendőrség (corps des gardes des rureaux)	76	282 ²⁰ / ₁₀₀	132.609		
Összesen	323			0 ⁸⁷ / ₁₀₀	412

* Ebből kettő irodai szolgálatot teljesít.

Büntetőjogi és fegyelmi viszony.

A büntetőbíráskodás — mint Schweizban mindenütt — a polgári bíróságokhoz tartozik.

A fegyelmet az előljáró parancsnokok kezelik, azonban fenytő jogok nincsenek.

A fegyelmi fenytő jogot kizárólag az igazságügyi és rendőrigazgató gyakorolja, aki ezt a jogát a parancsnokra átruházhatja (jelenleg úgy is van). Fenyítések:

1. kimenesi tilalom (laktanyafogság);
2. soronkívüli éjjeli szolgálat;
3. zsoldmegvonás (legfeljebb 15 napra félevenként);
4. fogság (10 napig terjedhet);
5. időleges lefokozás;
6. tartós lefokozás és
7. elbocsátás.

Az elbocsátás Genf államtanácsához megfelelőbbzető.

Kiképzés és továbbképzés.

Tisztikar. Kiegészítettik a csendőrségi testületből fokozatos tiszt előléptetés által. A csendőrtiszti rendfokozat elnyeréséhez elegendő a schweizi csapatiszti vizsga letétele. Szorosan vett csendőrtiszti vizsga nincs előírva. Továbbképzés céljából a csendőrtisztek a szövetségi továbbképző tanfolyamokon vesznek részt.

Legénység. A parancsnokság székhelyén működő ujoncziskolában részesül 5–7 hónapon át oktatásban. Kiváltképen a szolgálati utasítások, büntető törvények, mentőszolgálat, első segélynyújtás, nyomozó szolgálat, tűzoltási szabályrendelet képezik az oktatás anyagát. A gyakorlati kiképzés írásbeli jelentések szerkesztéséből, továbbá gyakori vivás és célzólövésből áll. Az ujoncz az őrszem, a portyázó- és őrszolgálatba gyakorlati uton lesz bevezetve.

Az iskola parancsnoka a főhadnagy; segédoktatók a

Ha fáj a feje ne tévovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A háborús országokból. — Kirk-Kilisze az ostrom után.

törzsaltisztek; azonkívül rendőrtisztviselők és egy rendőrorvos is előad. A nyomozást a detektívosztály felügyelője adja elő.

Kiváló súlyt helyeznek a katonai kiképzésre és a fegyverforgatásra.

Tökéletes helyismeret, az idegenrendészetben való tökéletes jártasság szintén szigorú követelmény. Ugyancsak nagy gondot fordítanak a közönséggel való bánásmódra is.

Bajtársiaság ápolása. Fegyelem.

A nőtlen legénység közös laktanyában van elhelyezve. A törzsnél altiszti társalgó, könyvtár és étterem van.

Az ételeket — felváltva — a legénység maga készíti. A legénység közigazgatását vezeti, amely az étel- és italneműeket nagyban bevásárolja s tulajdonképpen egy fogyasztási szövetkezetet képez. A közigazgatást altisztek vezetik; élén mint elnök egy tiszt áll. Az étkezésekben úgy a nőtlen, mint a nős legénység vesz részt.

Az anyagi viszonyok támogatása céljából van a testületnek egy biztosító pénztára is, amelyet az állam subvencionál.

Az elszállásolás szigorúan katonai szabályok alapján történik. A legénység kimenője korlátozva van s az állomást szabadság nélkül nem szabad elhagyni. Úgy a tiszték, mint az altisztek ügyeleti szolgálatot teljesítenek.

Szolgálatban nyilvános éttermekben és kávéházakban, szolgálaton kívül lebujszokban, kártyabarlangokban vagy bordélyházakban megjelenni szigorúan tilos. Árulkodás, vagy az előjáró vagy bajtárs megrágalmazására vagy szidalmazására azonnali elhocsátást von maga után.

A szolgálati titok még a testületből való kilépés után is szigorúan betartandó; megszegése bírói üldözés tárgyát képezi.

A tiszték és a legénység cselekvő és szenvedő választójoggal bírnak (tehát választanak és választhatók). Egyletekbe csak a parancsnok engedélyével szabad belépni. Politikai, úgyszintén oly egyletekbe, amelyek szocialistikus elveket követnek, egyáltalában nem szabad belépni. A sajtóban való részvétel tiltva van. A legénység a vadászatot és halászatot nem gyakorolhatja.

Katonai alkalmazás.

A testület a katonai parancsnok parancsait végrehajtani köteles. A franciaországi garde republicaine-hez hasonlóan gárdaszolgálatot teljesít és a katonai gyászkisérteket szolgáltatja.

Háború esetén táborig csendőrszolgálatot teljesít a testület. Béke idején a határszéli szolgálatot a katonai csendőrséggel egyetemben végzi.

Összesítés.

Delektirtestület. Polgári testület, amely kizárólag hűnügyekkel foglalkozik. Főfeladatai közé tartozik a Genfben tartózkodó anarchisták, forradalmárok és az összes országokból odasereglett emigránsok ellenőrzése. E téren

a testület kitünően működik. Említésre méltó, hogy külön anarchista-rendőrségi osztály van. A testület irodája mintaszerű.

A vidéki csendőrség (Gardes rureaux) hasonlít a mi polgári őrtesteinkhez azzal az eltéréssel, hogy egysegesen van szervezve és vezetve. Hivatásának jól felel meg.

A csendőrtestület katonai testület, amely igen nagy tekintélynek örvend s mintegy gárda- és elite-csapat számba megy.

Igen jól bevált a tartalék szervezése, mert oly esetekben, amikor valamely helyen nagyobb csendőrségi erőre van szükség, vagy az őrsökön hirtelen (pl. betegség folytán) beálló fogyatékat kell pótolni, kiválóan használható. *Igy az őrsök létszáma mindig teljes.*

Nagyobb zavargások kitörésének esetére már most ki vannak dolgozott tervek a legénység összpontosításáról; így aztán szinte hihetetlenül rövid — néhány órai — idő alatt az állomány kétharmada a kanton bármely tetszésszerű helyére összpontosítható.

A legénység szállítása automobilokon történik.

A parancsnoknak egy külön automobil, a járás (arrondissement) parancsnokainak egy-egy autocykel (motoros kerékpár) áll rendelkezésére.

Igen jól bevált a csakis vasuti ügyeletet tartó őrs intézménye is, amely a nyári évszakban megnövekvő idegenforgalom miatt feltétlenül szükséges. Különös feladata az idegenrendészet s e ezélel egy gonosztevőalbummal van ellátva. A legénység jogosult a vonatokat átvizálni s az ellenőrzést menetközben is gyakorolni.

Az őrsök felszerelése és berendezése mintaszerű. Minden őrsön telefon és tűzjelző készülék van, amely a városbázorséggel és a toronyőrséggel van összekapcsolva.

Minden őrsön gyógyszereszekrény, első segélynyújtásról szóló rendelet és egy hordágy is van.

Az őrsön van ezenkívül egy őrszoba, egy foghelyiség és egy ügynevezett kijózanodási szoba ittas egyének részére. A rend és berendezés mintaszerű.

Az őrsök szolgálatának ellenőrzése felette szigorú s háromféle módon történik: 1. közvetlenül a mindenrangu és rendü előjáró vagy ellenőrző járőrök kiküldése útján; 2. járőrtalálkozás; 3. bizonyos pontokról írásbeli jelentések beküldése által.

Éjjeli szolgálatban minden csendőr gummiezipőt hord.

A vidéki csendőrség (gardes rureaux) köteles a csendőrtestületet teljes odaadással támogatni, rendelkezéseit pontosan foganatosítani. Ily módon a vidéki csendőrség bizonyos alárendeltségi viszonyba jutott a csendőrtestülettel, ami azonban a szolgálatra és kozbiztonsági állapotokra igen üdvösnek látszik.

A kiegészítés módja teljesen megfelelő s a próba-idő — tekintve az ujonezok műveltségi fokát — elégséges.

Kevésbé szerencsésnek jelezhető, hogy a fegyelmi

fenyítő jog nem a parancsnokra, hanem a rendőrfőnökre van ruházva. Ennek a törvényes rendelkezésnek azután hosszadalmas fegyelmi perek a folyamányai. Ebből az okból a jelenlegi parancsnok megbízott a fegyelmi fenyítő jog gyakorlásával.

A kitünő katonai szellem a jelenlegi parancsnoknak tudható be érdemül, aki mint öreg francia idegen légióbeli tiszt a vasfegyelemkezelést ott tanulta s azt a schweizi csendőrségnél is meghonosította.

Az összbnyomás úgy szervezett, mint katonai és közbiztonsági szolgálat tekintetéből igen jó.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A Balkán nemzetei.

Ma, a mikor már európaszerte komolyan foglalkoznak európai Törökország felosztásának gondolatával, ma, a mikor már valósággal jelszóvá lett ez a mondás: «A Balkánt a balkán-népeknek», nem érdektelen a Balkán-félsziget nemzetiségi viszonyaival bebatóbban is foglalkozni. Ezek a viszonyok természetesen igen bonyolultak s a Kaukázust kivéve a világ egyetlen részén sem élnek oly össze-viszszaságban különböző népek, mint épen a Balkánon. A Balkán-félszigeten már évtizedekkel ezelőtt nagy tömegekben vonultak különböző eredetű nemzetiségek, melyeknek mindegyike hagyott hátra magából egy kis üledéket. A vallás és a nyelv nem csalhatatlan bizonyítékok valamely nemzethez való tartozás mellett, nem minden mohamedán török, s gyakran a meghódítottak átvették a hódítók nyelvét, a nélkül, hogy nemzetiségüket elfelejtették volna. A balkán nemzetiségi viszonyai néhány évtized óta annyiban áttekinthetőbbek, a mennyiben Törökország nébány vazalusa felszabadította magát s ezáltal külön centrumot alkot; így lettek önálló államokká: Görögország, Románia, Szerbia, Montenegró és Bulgária. Az egyes nemzetiségek elterjedésének határvonalai azonban korántsem esnek össze az államok határaival, ugyannyira, hogy egyes helyeken annyira kevert a népesség, hogy nemzetiségi határvonal egyáltalában nem is húzható. Ezt egyébként is megnehezíti az a körülmény, hogy megbízható statisztikai összeállítások nincsenek. Törökország itt is mulasztást követett el s ezért nem csodálatos, hogy egyes Balkánnépek túlbecsülik a maguk számbeli súlyát.

A nagy összeviszszaságról megközelítőleg nyerhetünk némi fogalmat, ha meggondoljuk, hogy az etnografusok európai Törökország területén mintegy husz nemzetiséget tartanak számon. Hét főcsoportra osztva ezeket a nemzetiségeket, a következő népcsoportokat kapjuk: törökök, görögök, bolgárok, szerbek, románok, albánok és czingzárok vagy kuczóoláhok. A bolgárok és a szerbek szlávok; a görögök, románok, albánok és czingzárok görög-latinok. A törököket a tudomány a következő csoportokra osztja: tulajdonképeni törökök, turkománok és tatárok; a szerbeket ismét a következőkre: tulajdonképeni szerbek, bosnyákok, csernagorczok (montenegróiak), uszkokok, stb. Mindezekon kívül elszórva élnek még a Balkánon oroszok, lengyelek, németek, magyarok, zsidók, arabok, örmények, cserkeszek és cigányok.

A törökök sehol sem élnek exkluzivitásban, mindenbol népekkel keverednek, némely vidéken csak egyes

török bivatalok találhatók. Tényleg igaz, hogy a törökök maguktól viszszabanzódtak Konstantinápoly és Kis-Ázsia felé. A török birodalom Európában mindmostanáig 6.130,000 lakost számlált, ezek közül csak 1.360,000 volt török, ez kerekszámban az egész lakosság egyötöd részét jelenti. Bulgáriában, a melyet Törökország barmincz évrrel ezelőtt elveszített, az 1910-es népszámlálás szerint 488 ezer török él, számnk azonban szemmel láthatólag fogy, mert tíz esztendővel ezelőtt mintegy 560 ezren éltek Bulgáriában. Bulgáriának ezzel szemben kerek négy millió lakosa van.

A görögöket azelőtt a félsziget legelterjedtebb népségeinek tartották, mert az ortodox vallás minden ismerőjét a görögök közé számították. Ez nem felel meg a valóságnak, mert fajtiszta görögök csak nyugati Albániában (Epirus), Macedóniában, az Aegei- és Fekete-tenger partvidékein, a Duna torkolatánál, az Aegei tengerek szigetein és Kis-Ázsia partjain találhatók. A görög királyság lakosainak száma az 1907-es népszámlálás szerint 2.632.000, az összes görögök pedig mintegy nyolcz milliót reprezentálnak.

A bolgárok meglehetősen elzárva élnek országukban, valamint Macedóniának egy jelentékeny területén; nyugaton benyomultak Szerbiába és Albániába, keleten pedig albánokkal, törökökkel és görögökkel keveredtek. Egy újabb statisztika szerint Macedóniának egy millió ötszáz barminczegy ezer lakosa van, a kik a következőképen csoportosíthatók: 410 ezer keresztény és 46 ezer mohamedán bolgár, báromszáz ötvenezer albán, 28,000 török, 145 ezer görög, 120,000 szerb, 95,000 czinczár és 48,000 spanyol zsidó, a kik legnagyobb részét Szalonikiben laknak. A többiek cigányok és idegenek. Ebből a statisztikából látható, hogy Macedóniából nem egyhamar változik jelentékeny súlyú állam. Csak a bolgárok élnek nagyobb csoportokban, a többiek teljes szétszórtságban.

Szerbiának 2.930,000 lakosa van. A Törökországban lakó szerbek száma mindmostanáig 134,000 volt.

Az albánok, a kiket egyébként skipatseroknak, vagy arnautáknak is neveznek, a legvadabb néptörzse a félszigetnek, még a törököknek sem sikerült őket megfékezni. Az albánok valószínűleg a régi pelaszsgok utódai, kiknek nyelvét főbb sajtáságaiban meg is őrizték. Dél-Itáliában több mint 100,000 albán él. A Balkánon lakó albánok száma mintegy 1³/₄ millió.

A czingzárok a románokkal vannak rokonságban. Nevüket onnan nyerték, hogy az ötöt nem úgy mondják mint a románok (asints) hanem «cincsz»-nek ejtik ki. Számuk mintegy 300,000. Legnagyobb részét a Pindusbegységen élnek, a hol főképen pásztorkodással foglalkoznak.

A románok közül Szerbiában és Bulgáriában nem él több, mint 200,000. Románia nem csatlakozott a Balkán szövetséghez, mely Törökországot el akarja tüntetni Európa térképéről, de igen valószínű, hogy az osztzkodásnál mégis részt követel majd magának.

KÉPEINKHEZ.

Feldisítés.

Folyó évi november hó 19-én d. e. 11 órakor ment végbe Gál Sándor járásörmester és Józsa Antal törzsörmester feldisítése a koronás ezüst érdemkereszttel. A feldisítést — a törzstiszti karnak bivatalos távolléte következtében — polyáni Boldizsár András százados,

pótszárnyparancsnok végezte; amelyen megjelentek Gál Sándor közvetlen tisztí elöljárói, a szegedi csendőrtisztikar s az összes legénység. Boldizsár százados a díszszakasz tisztelgése után nagasszárnyalású szép beszédet intézett a megjelentekhez, tolmácsolva egyben a kerületi parancsnok és a tőzstisztikar szerencsekívánatait.

— Igaz érdemeket jutalmazott — ugymond — Ő császári és apostoli királyi Felsége, amikor ezen két altisztet legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott. Gál járásörmester 21 évet megaladó nebéz és farsztó, veszélyekkel teljes, mindenkor kiválóan eredményes közbiztonsági szolgálat után, Józsa törzsörmester pedig egy negyed századot megaladó, mindenkor a legnagyobb odaadással és kiváló szakértelemmel teljesített irodai szolgálat után érdemelte ki magának a legfelsőbb kitüntetését. Külön megemlítést érdemel Józsa törzsörmester 20 éven felüli segédtszti segédmunkási minőségben, kiváló szakértelemmel és páratlan ügybuzgalommal teljesített kitűnő szolgálata s az a kiváló tény, hogy ezen bizalmi állásban elöljárói tiszteletét és becsülését teljes mérvben kiérdemelte!

— Bajtársak! E két kiváló altisztet követendő mintakép gyanánt állítom Önök elé! Tanuljanak tőlük szorgalmat, munkaszeretetet s kitartást minden — még a legnehezebb körülmények között is.

Ezek után mellükre tűzte a koronás ezüst érdemkeresztet, amely pillanatot közölt képpünk örökíti meg. A díszszakasz elvonulása után bajtársias összejövetel volt, amelyen az ünnepeltet Krajcsovic János törzsörmester köszöntötte fel, szép szavakkal biztosította őket bajtársias válagzkodásukról, szeretetükről. Józsa törzsörmester válaszában megbatva mondott köszönetet előjáróinak a kitüntető bizalomért, amelylyel vele szemben viseltettek.

Ezzel az ünnepély véget ért.

A háborus országokból.

Ha a sajtó napi híradásaiban bangoztatott békés hangulatban hinni lehet, a balkáni háboru vége felé közeledik. Igazi háboru csak Csataldzsánál van még, Drinápolynál és Szkutarínál ellenben csak olyan kieheztes féle eljárás folyik. A Balkán többi részein pedig már a győzelmi babérokon pihennek a győző seregek s ide s tova való felvonulásuk csupán a meghódított területek annectálására és közigazgatásnak a saját mintájuk szerinti berendezésére és átalakítására irányul.

Konstantinápolyban már szóba került ugyan, hogy a szultán és kormánya a török birodalom régi fővárosába, a képeink egyikén bemutatott Brüsszába vonulnak vissza, természetesen csak abban a végső esetben, ha a győzedelmes szövetségesek Konstantinápolyt is elfoglalnák. Erre azonban, ha sikerül az általánosán óhajtott békekötés, aligba kerül a sor.

Brusza, az ázsiai Törökország fővárosa, ősrégi város, állítólag még Hannibál császár építette s a nevét Prusa, bitbinaí királytól kapta, aki akkor a császár vendége volt. A törökök 1326-ban foglalták el. Hajdan híres volt tudományos intézeteiről, most csak egy pasának és a görög érseknek székhelye. Mintán azonban hosszú ideig sznltnák székhelye is volt, regényes fekvése, történeti nevezetességü és egyéb pompás épületekben való gazdagsága (csak meséte van vagy 200) még ma is méltóvá teszik, hogy egy birodalom székvárosa legyen.

Kirk-Kilisszeben, eltekintve a háboru okozta pusztításoktól, már minden a rendes mederbe terelődött.

A bolgárok, mibelyt elfoglalták az ugynevezett 46 templom városát, mindjárt bolgár mintára rendezték be a közigazgatást s ekként biztosították a békés lakosság nyugalmát. S bár Drinápoly felől még majdnem naponta ballatszó ügydörgés folytonosan emlékezteti az embereket a háborus mozgalmakra, a visszamaradt görög, bolgár és zsidó lakosság már tultette magát mindezekben a foglalkozását folytatja ott, ahol a háboru megkezdésekor abba hagyta.

HIREK.

Adományok. A léstitető csendőrségi internátus alapja javára, részben gratulációk megváltása czimén, ujabban a következő adományok folytak be: Czibere István századostól 5 K, Deák Gyula századostól 10 K, Somogyi Mihály főhadnagyól 5 K, Dezső Sándor hadnagyól 10 K, a bélikirálymezői őrstól 1 K 50 f., a besztercebányai szárnyól 5 K és az egi szárnyól 2 K 50 f., mely adományokkal az alap vagyona 27.974 K 11 fillerre emelkedett.

A katonai intézkedések hírlapi közzétételét tiltó miniszterelnökségi rendelet. A «Budapesti Közlöny» czimű hivatalos lap folyó évi november 24-iki számában a miniszterelnökség 6966/M. E. szám alatt a következő rendeletet bocsátotta ki: «A m. kir. miniszterium figyelmeztet mindenkit, hogy a katonai intézkedések hírlapi közzétételének tilalma tárgyában 1909. évi márczius 20-án 875 909 M. E. szám alatt kelt rendelet most is hatályban van és szövege a következő: «Mint-hogy a katonai intézkedésekről egyes hírlapok olyan cikkeket közöltek, amelyek amellet, hogy a lakosságot indokolatlanul nyugtalanítják, a véderő elhelyezése és mozdulatairól is tájékozást nyújtanak: a m. kir. miniszterium a fegyveres erő állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erősítvények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, vagy élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről és minőségéről vagy szállításáról szóló hírlapi közléseket ezenel megtiltja. Az ily tartalmú közleményeknek sajtó utján való közzétételét az 1878. évi V. t.-cz. 456. §-a öt évig terjedő államfogházzal és négyezer forintig terjedő pénzbüntetéssel sujtja. Ez a tilalom a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítások hírlapi közzétételére nem terjed ki.»

Kérelem. Pintér János, Balatonkenese községben állomásozó csendőrtörzsörmester kéri Kovács József csendőrt, kivel 1909—1911. években a ruszti őrsön együtt szolgált, hogy czimét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

A népek szaporodása. Az anglikán egyház legutóbb megtartott konferenciáján a püspöki kar egyhangulag állást foglalt az Angliában mindjobban elharapódzó egy-gyermek rendszer ellen. A püspöki kar kijelentette, hogy az egy-gyermek rendszer, illetve a házasság szándékos gyermektelensége ellenkezik a keresztény hitelvel, és erkölcsi tisztasággal; így pusztulnak a nemzetek. Az angol «Daily Chronicle» az anglikán egyháznagyok eme állásfoglalásáról irt közleményében megemlékezik I. Napoleon mondásáról, mely szerint Európa valamikor vagy kozák vagy republikánus lesz. Republikánus, úgy látszik, nem lesz. A jelenségek olyanok, inkább kozák lesz. 1909-ben a születések száma megaladta az elhalálozások számát Oroszországban 2.664.000 lélekkel. Eme horribilis számmal szemben elmarad Európa többi

öt hatalmasságát együttvéve: Németország (822,000), Anglia (690,000), Olaszország (374,000), Ausztria-Magyarország (552,000); Franciaországban 20,000 tesz ki a hiány az emelkedés helyett. Ez öt államban a lakosság tebát 2.418.000 lélekkel emelkedett. Mondhatjuk azonban, hogy Európa többi államaiban együttvéve sem szaporodik a lakosság oly mérvben, mint magában Oroszországban. Igaz ugyan, hogy Európa többi részeiben a szaporodás mintegy 3 millió évenként, ezzel szemben azonban tény, hogy ez államokból évenként mintegy egy és fél millió ember kivándorol, ellenben Oroszországból a kivándorlás nagyon csekély, az is csak a határmenti litvánokra, finnekre s lengyelekre szorítkozik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

1777. Hegyalja. 1—2. Pénzhamisítás nem forog fenn, mert a főtartalomnak a csökkentése (átíírás) nem azért történt, hogy az átfurt pénzdarabok teljes értékű pénz gyanánt forgalomba tétessenek, hanem azért, hogy ékszer gyanánt viselhetőek legyenek. 3. A házasság engedélyezhető.

Petrőcz. Nézetünk szerint jár a vezénylési pótdíj.

Dunamenti őrs. Kérdéseire nem tudunk válaszolni, mert azok eldöntve még nincsenek.

1876. I. Olyan altiszt, a kinek nincs hivatalnokai állásra jogosító igazolványa, nem pályázhat az igazságügyi kezelői tanfolyamra. II. Lehetőleg korán.

Határszél és Duna. A kérdéseket nem dönthetjük el. Forduljanak az előjáró tisztí parancsnoksághoz.

Finno. Nincs megengedve.

Ujzozora. Nem kell fizetni.

S. 98. Nézetünk szerint csalás forog fenn.

Mosó. A büntetőörvénykönyv (büntetésekről és vétségekről) 55. §-a értelmében csak akkor veszíti el a rendjeleket stb., ha hivatalvesztésre ítéltetett.

Kerkamentí. 1—4. Forduljon felvilágosításért a községi előjárósághoz. 5. A szolg. szab. I. rész 715. pontja mérvad? 6. Nem tudjuk, melyiket gondolja? 7. Igen. 8. Még nincs le tárgyvalva.

1868. 1. A fogyatéka vétel napjától szünik meg. 2. Hogy az új nyugdíjtörvény mikor lép életbe? Nem tudjuk. Reméljük a legjobbakat.

Tiszamenti. 240 órán felül teljesített szolgálat nem jön tekintetbe.

Vecchio. Az igényjogosultság csak katonai (csendőrr) altisztekre vonatkozik, rendőrségi egyének nem részesülnek ezen kedvezményben.

Szegyél. A „Napirend” határozványai mérvadók.

883. Az előjáró parancsnokságok, illetőleg a katonai bíróságok illetékesek.

Sorsjegyekről. 7. Sorsjegy nem nyort.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kineveztetett:

1912 november hó 1-ével:

csendőrr törzsőrmesterré:

Matuszka Antal őrmester, I. rangszámmal, a VII. sz. csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

1912 november hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Végh Sándor;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Vargyas Antal, Mihály Elek, Kibédi Sándor, Bartha Andris, Incze Sándor és Komáromi Lőrincz őrsvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*; további

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Kiss Albert;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Sántba József, Mátyus Lajos, Nagy József II., Veres István, Bokor József és Cserna János csendőr cz. őrsvezetők; és végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Szoboszlai Dániel csendőr cz. őrmester, *őrsvezető cz. őrmesterekké*.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Debreczi József járásőrmester, 1912 október 22-én,
Baricz József őrmester, 1912 október 29-én, Ambrus István őrmester, 1912 november 2-án.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Péter Ferencz őrsvezető cz. őrmester, 1912 szeptember 18-án, Dobos István őrsvezető cz. őrmester, 1912 november 5-én, Csekme Tamás csendőr cz. őrmester, 1912 november 8-án, Székely Domokos őrsvezető cz. őrmester, 1912 december 5-én;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Előmondunk betéteket takarékpénztárral könyvecskére. 1 Oly tőkebetéteket után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköttése mellett helyeznek el intézetünknel, 8% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2 Oly tőkebetéteket, melynek a belevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5,5% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegeket nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és elinduk értékpapírokat, idegen pénzeket.

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bartók András őrsvezető ez. őrmester, Plóf Károly és Németh László csendőr ez. őrmesterek, 1912 november 4-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Korodi András őrsvezető ez. őrmester, 1912 október 5-én, Bálint András, Ággya András őrsvezető ez. őrmesterek, Kovács József csendőr ez. őrmester, Péter József és Deák Vazul csendőrök, 1912 október 6-án, Mészáros Zakariás csendőr, 1912 október 10-én, Mátyás György csendőr ez. őrmester, 1912 október 26-án, Füleki József őrsvezető ez. őrmester és Kolo István csendőr ez. őrmester, 1912 november 4-én;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Vujdics György őrsvezető ez. őrmester és Ruszányuk Ferencz csendőr, 1912 október 5-én, Pleskó Pál őrsvezető ez. őrmester és Borchiák János csendőr ez. őrmester, 1912 október 6-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Batonai János, Maulácsai Sámuel, K. Molnár Bálint, K. Szűcs Gábor, Katona Gyula, Molnár Bálint L., Albu Péter, Boros László, Benyócs József és Pintér Ferencz csendőrök.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pál János, Szeles Vince, Csapó Antal, Kiss László L., Májoreszák János, Kocsis Zsigmond, Kovács István III., Betya Karácsony, Vágó Sándor, Szabó Sándor V., Müller János II., Kurdi Bálint, Mészáros László, Császár Ferencz, Székely József és Raesó István csendőrök.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Jánosi Mihály csendőr.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szűcs János I. járőrőrmester, Papp Demeter, Boros Tamás, Domokos Mihály csendőrök 3—3 db.; Sági János I. őrsvezető ez. őrmester és Szűcs János volt csendőr 2—2 db.;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Sándor II. csendőr ez. őrmester és Kerti Imre csendőr 5—5 db., Viola Márton, Vajda Gyula járőrőrmesterek, Szabó Sándor IV. őrmester, Barzai János, Földes László, Varga Pap János, Szili János, Julos Károly, Szilágyi L. János, Szabó Gábor I. őrsvezető ez. őrmesterek, Kovács Boldizsár, Vázsonyi János, Szűcs

Gy. Lajos I., Szappanos Albert, Pál István, Pábián János csendőr ez. őrmesterek, Török Antal, Cséri József, Mezei János, Pehri Mihály, Kéri György, Beruh András, Kophányi Márton, Antal János, Püszkor Péter, Kovács Miklós, Tóth P. András, Ambros András, Such Lajos, Tóth Antal, Szabó Erdélyi Vilás, Szabó Albert II., Maszlényi Lajos, Györfi Imre, Németh István, Gerebics János, Boros József II. csendőrök 3—3 db.; Kupás Márton, Posti Ferencz, Zingai Gyula, Erdős Mihály járőrőrmesterek, Borihás József, Thoma Márton, Németh János I., Polle Imre, Bürger Mátyás, Takács István I., Sztojka Károly, Óvári Lajos, Kis Kálmán őrsvezető ez. őrmesterek, Forizs Károly, Majlinger Ferencz, Fölker András, Horváth János II., Mariaka György, Németh Bálint, Kóla Sándor, Varga Antal, Bodnár Sándor, Bokor Bertalan, Barizs Lajos, Vakulya Károly, Komáromi Miklós csendőr ez. őrmesterek, Helyes Ferencz, Kotolák András, Schadek Márton, Németh József I., Buti Péter, Gyergyák György, Várcezi Endre, Teperics István, Lólmér István, Hegyi Sándor, Törjök Mihály, Dónos Mihály, Bartók József, Szigeti Imre, Szántó István, Márk Mihály, Lujtos Vendes, Négyesi Lajos, Tóglási Elok, Bruder József, Simon György, Kujtár Sándor, Soltész István, Almási Károly, Deák Mihály és Drávucz István csendőrök 2—2 db.; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Farkas István csendőr ez. őrmester 2 db., és Bódi János őrsvezető ez. őrmester 1 db., 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Tímpa Sándor csendőr ez. őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 161,124/VI—a. számú engedélye alapján vezetőknévét «Tompas-ra változtatta.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 60 fill.

Írástalra dobozok á 8 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

80 és 80 fillér.

Mindazokat előírászerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonva—ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, **Brassó.**

Húsz koronán fölül megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

1913. évre szóló előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek ingyen küldjük meg, a rendelések sorrendjében.

A «Csendőrségi Rendeleti Közlöny» egyes számainak gyűjtésére szolgáló fedéltáblát szíves figyelmébe ajánljuk. — Ára 50 fillér.

Finom minőségű téli keztyűk, hósapkák, nemkülönbön mindenféle felszerelési cikkek raktárunkon készletben vannak, azokból kívánatra választás céljából szívesen küldünk. Bármilyen cikket a legnagyobb készséggel beszerzünk és megküldjük.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.